Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра міжнародних економічних відносин та логістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор навчально-наукового
інституту «Каразінський інститут
міжнародних відносин та
туристичного бізнесу»
Микола ПИСАРЕВСЬКИЙ
"27" серпня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ МИТНОЇ СПРАВИ

рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
галузь знань : С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини», D- «Бізнес, адміністрування та право»
спеціальність (напрям) – С3 Міжнароні відносини; D3 Менеджмент, D7 Торгівля
освітня програма Міжнародна логістика
вид дисципліни за вибором
ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

2026 / 2027 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
«27» серпня 2026 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Анна ЗАЙЦЕВА, д.е.н., доцент, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин та логістики, професор кафедри.

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин та логістики
Протокол № 1 від «26» серпня 2026 року

Завідувач кафедри

_____ Анна ЗАЙЦЕВА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародна логістика» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародна логістика» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

_____ Сергій БЕРЕНДА

Програму погоджено науково-методичною комісією
Навчально-наукового інституту «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
Протокол № 1 від «27» серпня 2026 року

Голова науково-методичної комісії

_____ Ганна ПАНАСЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Основи митної справи» складена відповідно до міждисциплінарної освітньо-професійної програми «Міжнародна логістика» підготовки бакалавра за спеціальністю С3 Міжнародні відносини; D3 Менеджмент, D7 Торгівля.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни «Основи митної справи» сформувати у здобувачів комплекс знань про сутність митної справи, принципи та інструменти митної справи, розкрити роль митниці у міжнародній торгівлі та зовнішньоекономічній діяльності.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи митної справи» є:

- ✓ формування системного розуміння сутності, принципів та організації митної справи, її ролі у регулюванні зовнішньоекономічної діяльності;
- ✓ ознайомлення з основами митного законодавства України, митними режимами, видами митних платежів, порядком митного контролю та митного оформлення товарів;
- ✓ формування практичних навичок застосування митних процедур, визначення коду товару згідно з УКТ ЗЕД, митної вартості та розрахунку митних платежів;
- ✓ розвиток здатності аналізувати сучасні тенденції митної політики України та ЄС, оцінювати напрями цифровізації митних процедур і вдосконалення митного регулювання зовнішньої торгівлі.

1.3. Кількість кредитів - 3

1.4. Загальна кількість годин - 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання не передбачено
Рік підготовки	
2-й	-й
Семестр	
3-й	-й
Лекції	
16 год.	год.
Практичні заняття	
16 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
58 год.	год.
у тому числі індивідуальні завдання	
год.	

** у разі формування малочисельних груп обсяг аудиторного навчального навантаження, відведеного на вивчення навчальної дисципліни, зменшується відповідно до Положення про планування й звітування науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.*

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна

ІК: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері міжнародної логістики, зокрема, щодо оптимізації міжнародних ланцюгів поставок, митного оформлення та дотримання регуляторних вимог, управління ризиками, налагодження комунікації з міжнародними партнерами, оптимізації витрат, адаптації до глобальних тенденцій, підтримки клієнтського сервісу тощо, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні прикладних досліджень явищ і процесів, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК1.1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

ФК1.5. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

ФК3.3. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів та послуг в підприємницькій та торговельній діяльності

ФК3.4.Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємництва та торгівлі.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна

РН 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

РН 3. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

РН 13. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.

РН 23. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

1.8. Пререквізити: вступ до міжнародної логістики.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні основи митної справи

Тема 1. Поняття та зміст митної справи
1.1 Мета та завдання
1.2 Історичний розвиток митної справи в Україні
1.3 Митна територія

Тема 2. Митні режими
2.1 Загальні положення митних режимів.
2.2 Внутрішня структура митного режиму.
2.3. Пільги за митними режимами.

Тема 3. Технологія митного оформлення товарів.
3.1 Документи необхідні для проведення митного оформлення
3.2 Класифікація товарів та документи необхідні для проведення митного оформлення.
3.3 Технології митного контролю та митного оформлення товарів та інших предметів.

Тема 4. Вантажна митна декларація (ВМД)
4.1 ВМД: загальні положення, застосування, реєстрація, розподілення.
4.2 Оформлення та використання ПП.
4.3 Програмні комплекси для заповнення ВМД.

Розділ 2. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Тема 5. Митний контроль за переміщенням вантажів між митницями.
5.1 Декларування товарів, діяльність митного брокера
5.2 Контроль за доставкою товарів, що вивозяться, ввозяться та перемішуються транзитом через митну територію України
5.3 Взаємодія митного брокера з митними органами під час оформлення товарів.

Тема 6. Міжнародні державні перевезення вантажів під митним контролем.
6.1 Митні процедури при переміщенні товарів через митний кордон України різними видами транспорту.
6.2 Особливості митних процедур
6.3 Книжка міжнародних державних перевезень (МДП).

Тема 7. Митні положення та зовнішньоекономічні угоди.
7.1 Зовнішньоекономічні взаємини (митний союз) угоди. Контракти.
7.2 Міжнародні правила «ІНКОТЕРМС». Використання правил «INCOTERMS» при складанні контрактів

Тема 8. Товари, які заборонені до ввозу, вивозу та транзиту через митний кордон
8.1 Митні процедури та контроль за товарами, які заборонені до ввозу, вивозу та транзиту через митний кордон України
8.2 Товари, які заборонені до ввозу, вивозу та транзиту через митний кордон України.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теоретичні основи митної справи												
Тема 1. Поняття та зміст митної справи	12	2	2			8						
Тема 2. Митні режими	14	2	2			10						
Тема 3. Технологія митного оформлення товарів	10	2	2			6						
Тема 4. Вантажна митна декларація (ВМД)	10	2	2			6						
Разом за розділом 1	46	8	8			30						
Розділ 2. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності												
Тема 5. Митний контроль за переміщенням вантажів між митницями.	11	2	2			7						
Тема 6. Міжнародні державні перевезення вантажів під митним контролем	11	2	2			7						
Тема 7. Митні положення та зовнішньоекономічні угоди.	11	2	2			7						
Тема 8. Товари, які заборонені до ввозу, вивозу та транзиту через митний кордон	11	2	2			7						
Разом за розділом 2	44	8	8			28						
Усього годин	**90**	**16**	**16**			**58**						

** у разі формування малочисельних груп обсяг аудиторного навчального навантаження, відведеного на вивчення навчальної дисципліни, зменшується відповідно до Положення про планування й звітування науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.*

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття та зміст митної справи	2
2	Тема 2. Митні режими	2
3	Тема 3. Технологія митного оформлення товарів	2
4	Тема 4. Вантажна митна декларація (ВМД)	2
5	Тема 5. Митне оформлення вантажів.	2
6	Тема 6. Міжнародні державні перевезення вантажів під митним контролем	2
7	Тема 7. Митні положення та зовнішньоекономічні угоди.	2
8	Тема 8. Товари, які заборонені до ввозу, вивозу та транзиту через митний кордон	2
Разом		16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття та зміст митної справи. Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичні заняття за темою. Вміти давати різне тлумачення поняттю основи митної справи, розуміти сутність поняття. Підготувати порівняльну характеристику побудови внутрішньої структури митної системи різних країн. Підготувати презентацію.	8
2	Тема 2. Митні режими. Розуміти загальні положення митних режимів. Навести визначення понять митних режимів згідно діючого Митного Кодексу України. Підготувати порівняльну характеристику внутрішної структури митного режиму різних країн. Завдання прікріпити до системи LMS Moodle.	10
3	Тема 3. Технологія митного оформлення товарів. Висвітлити питання використання технологій митного оформлення та митного контролю. товарів. Обгрунтувати чому саме такі технології можуть бути використані для певних товарів. Завдання прікріпити до системи LMS Moodle.	6
4	Тема 4. Вантажна митна декларація (ВМД). Підготуватись до практичного заняття, з офіційного сайту ДержМитСлужби України завантажити бланки митних декларацій разом із додатками.	6
5	Тема 5. Митне оформлення вантажів. Опрацювати літературу за темою. Розглянути які тарифні ставки діють на території України для товарів, підготувати цей матеріал на практичне заняття, з метою виконання розрахункового завдання.	7
6	Тема 6. Міжнародні державні перевезення вантажів під митним контролем. Підготувати есе за темою «Митні процедури при переміщенні товарів через митний кордон України різними видами транспорту». Завдання прікріпити до системи LMS Moodle.	7
7	Тема 7. Митні положення та зовнішньоекономічні угоди. Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених	7

	на практичні заняття, а саме як угоди між кранами, злни вільної торгівлі, митні союзи впливають та відносини між країнами в сфері митної справи, на митну політику країн. Завдання прікріпити до системи LMS Moodle.	
8	Тема 8. Товари, які заборонені до ввозу, вивозу та транзиту через митний кордон України. Навести перелік товарів які заборонені, або мають обмеження на ввезення вивезення товарів з України, які статті Митного Кодексу України це регулюють. Завдання прікріпити до системи LMS Moodle.	7
	Разом	58

** у разі формування малочисельних груп обсяг аудиторного навчального навантаження, відведеного на вивчення навчальної дисципліни, зменшується відповідно до Положення про планування й звітування науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.*

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено.

7. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни використовуються такі методи навчання:
- словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут);
- наочні (демонстрація, ілюстрація);
- практичні (вирішення задач, відповіді на тести, практична робота) тощо.
- проєктно-дослідницька діяльність (створення спільних робіт);
- інформаційно-комунікаційні технології: онлайн-платформи, мультимедіа.

8. Методи контролю

Контрольні заходи проводяться з метою оцінки рівня підготовки здобувачів з дисципліни на різних етапах її вивчення і здійснюються у вигляді поточного та підсумкового семестрового контролю (заліку).

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять у формі усного опитування, виступів студентів при обговоренні питань; виконання практичних робіт; у формі поточного письмового тестування (дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Основи митної справи»); самостійної роботи студентів тощо.

За несвоєчасне виконання практичних робіт в установлений термін кількість балів зменшується.

Семестровий підсумковий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною програмою дисципліни.

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих розділів.

Письмовий контроль – написання тестів.

Позитивна оцінка поточної успішності (сумарного результату проміжної і модульної оцінки за семестр) за умови відсутності пропущених або невідпрацьованих практичних занять є підставою не допуску до підсумкової форми контролю.

З дисципліни «Основи митної справи» передбачена така форма підсумкового контролю, як залік.

Протягом семестру здобувач може набрати до 60 балів.

На заліку – максимально 40 балів. Для допуску до підсумкового контролю (залік) здобувач повинен набрати за результатами поточного контролю не менше 30 балів.

9. Схема нарахування балів

Для підсумкового семестрового контролю у формі заліку з виконанням письмового тестового завдання (40 балів)

<table>
<tr><td></td><td colspan="8">Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання</td><td rowspan="2">Сума</td></tr>
<tr><td colspan="4">Розділ 1</td><td colspan="4">Розділ 2</td><td>Контрольна робота, передбачена навчальним планом</td><td>Індивідуальне завдання</td></tr>
<tr><td>Т1</td><td>Т2</td><td>Т3</td><td>Т4</td><td>Т5</td><td>Т6</td><td>Т7</td><td>Т8</td><td>-</td><td>-</td><td>60</td></tr>
<tr><td colspan="4">20 +10</td><td colspan="4">20+10</td><td>-</td><td>-</td><td></td></tr>
</table>

Т1, Т2 ... – теми розділів.

Структура та складові поточної та підсумкової оцінки з дисципліни:
Поточний контроль – 60 балів (30 балів за кожний розділ).

З них:

-20 балів (активна робота на практичних заняттях, що передбачає вирішення практичних завдань, розрахункових завдань, виконання завдань самостійно та представлення їх у системі Moodle в дистанційному курсі «Основи митної справи»)

В межах кожного розділу передбачено вивчення тем 1-4 (перший) і теми 5-8 (другий), за кожну тему здобувач може отримати від 1 до 5 балів:

5 балів – здобувач активно та систематично працює на занятті, бере участь в обговоренні, аргументовано висловлює власну думку, відповідає на запитання, наводить приклади, бере участь у вирішенні практичних ситуацій та демонструє високий рівень засвоєння матеріалу;

4 бали - бере участь у роботі заняття, відповідає на запитання та виконує запропоновані завдання, однак відповіді не завжди повні або потребують коригування;

3 бали - періодично долучається до роботи, відповідає лише на окремі запитання, виконує завдання частково, демонструє недостатню активність;

2/1 бал - мінімально залучений до роботи на занятті, надає поодинокі відповіді, виконує лише окремі елементи завдань.

Наприкінці кожного розділу передбачено проміжний контроль знань – тестування, 10 питань, за кожну вірну відповідь – 1 бал.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час екзаменаційної сесії, згідно графіку освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна.

Загальна кількість балів за успішне складання заліку – 40. Час виконання – 90 хвилин.

Підсумковий контроль (залік) проводиться в письмовій формі.

Студенти отримує тестове завдання на платформі LMS Moodle, за кожну правильну відповідь отримує 1 бал, за які можна набрати максимально 40 балів.

Розподіл балів відбувається таким чином:

40-30 балів – «відмінна» відповідь; 29-20 бали – «добра» відповідь;

19-10 балів – «задовільна» відповідь; 9-0 балів – «незадовільна» відповідь.

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку,) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 20 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Критерії оцінювання до всіх видів завдань (поточних) наведені у відповідних розділах дистанційного курсу з дисципліни «Основи митної справи»

За темами 1-8 – може 40 балів :

Критерії оцінки роботи на практичних заняттях встановлюються за такими критеріями:

– розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

– ступінь засвоєння фактичного матеріалу курсу;

– знання основної та додаткової літератури;

– логіка, структура, стиль викладу матеріалу при виступах в аудиторії, вміння захищати свою позицію та здійснювати узагальнення інформації, отриманої з відповідей інших осіб.

«5» балів студент отримує, якщо його відповідь повністю відповідає визначеним критеріям. Він повинен знати відповіді на всі питання навчальної програми, продемонструвати повні і глибокі знання лекційного матеріалу, а також додаткової літератури. Студент повинен знати як саме здійснювати порівняльний аналіз, робити логічні висновки, висловлювати власне ставлення до пропонованих йому проблем.

«4» балів свідчить, що студент має тверді знання з дисципліни в обсязі навчальної програми, вміє використовувати інструментарій. Але у розкритті змісту питань були допущені незначні помилки у формулюванні термінів і категорій, або недостатнє висвітлення практичних аспектів питання.

«3» бали виставляється тоді, коли знання студентів відповідають мінімуму і не нижче вимог, які існують у вищій школі, в навчальних планах і програмах. Здобувач продемонстрував, хоча і не в повному обсязі, але в цілому, правильні знання програми курсу, виявив розуміння основного змісту питань.

«1-2» бал ставиться при наявності серйозних недоліків, коли знання студента нижче мінімуму навчальної програми, коли вони мають хаотичний і безсистемний характер, коли у студента відсутнє розуміння не тільки другорядних, але і вузлових питань курсу.

Проміжний контроль знань 20 балів, 2 тестування за першим та другим розділом, у кожному тестуванні 10 питань, на кожне тільки 1 вірна відповідь.

У разі непідготовленості до практичних занять з неповажних причин студент не одержує бали, бал знижується за несвоєчасне виконання практичних робіт в установлений термін (від 3 балів до 5). Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової оцінки, при проведенні заліку.

Під час вивчення навчальної дисципліни «Основи митної справи» використання технологій штучного інтелекту (ШІ) здійснюється відповідно до Політики використання технологій штучного інтелекту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У межах дисципліни застосовуються такі моделі використання ШІ:

1. Модель «ШІ заборонено».

Використання технологій штучного інтелекту не допускається під час виконання контрольних заходів, спрямованих на перевірку індивідуальних знань і сформованості компетентностей здобувача освіти, зокрема: усного опитування, модульних контрольних робіт, заліку, якщо інше не визначено викладачем, інших видів оцінювання, для яких викладачем встановлено обмеження щодо використання ШІ.

2. Модель «ШІ як асистент».

Під час підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань, рефератів, аналітичних оглядів та інших письмових робіт дозволяється використання ШІ для: пошуку та систематизації інформації, добору та первинного аналізу наукових джерел, пояснення складних понять, удосконалення структури тексту, перевірки граматики, стилю та оформлення, генерації ідей, плану роботи або прикладів.

Фінальний текст роботи, висновки, аналіз, інтерпретація результатів та прийняті рішення повинні бути самостійно підготовлені здобувачем освіти.

Декларування використання ШІ.

У разі використання технологій штучного інтелекту здобувач освіти зобов'язаний зазначити: назву сервісу або моделі ШІ; дату використання; характер допомоги (генерація ідей, пошук інформації, аналіз даних, генерація коду, редагування тексту тощо).

За вимогою викладача здобувач освіти повинен надати використані запити (prompts) або пояснити спосіб використання інструментів ШІ.

Недекларованe використання технологій штучного інтелекту або подання згенерованого ШІ матеріалу як власного результату навчальної діяльності розглядається як порушення принципів академічної доброчесності відповідно до внутрішніх нормативних документів Університету.

Студенту надається можливість перезарахування окремої теми/завдання з навчальної дисципліни через визнання результатів навчання, отриманих ним у неформальній освіті, а саме проходження тренінг курсів чи дистанційних курсів на платформах Coursera (курс «Митне оформлення товарів», тощо, Prometheus «Декларування товарів», тощо), інші платформи - за умови наявності та представлення викладачу копії відповідного документу (сертифікату) про їх успішне опанування/закінчення. Курс неформальної освіти, що пропонується до часткового перезарахування, має відповідати одній чи кільком темам навчальної дисципліни, формувати аналогічні фахові компетентності. Також може бути зараховано участь у конференції (міжнародної та/або всеукраїнської, якщо тема тез-доповідей відповідає темам дисципліни «Основи митної справи».

Процедура визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна. Рішення ухвалюється науково-методичною комісією ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу» на підставі поданого пакету документів від здобувача освіти.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для дворівневої шкали оцінювання
50 – 100	зараховано
1-49	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI. — Офіційний текст, чинна редакція. Митний кодекс України
2.
3. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 № 959-XII.
4. Про митний тариф України : Закон України від 19.10.2022 № 2697-IX.
5. Державна митна служба України. Офіційний вебпортал.
6. Всесвітня митна організація (World Customs Organization). Офіційні матеріали та міжнародні митні стандарти.
7. Європейська Комісія. Customs and Taxation: митне законодавство та політика Європейського Союзу.
8. Про транзитні перевезення : Закон України від 20.10.1999 № 1172-XIV.
9. Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур (Кіотська конвенція), 1973 р., у редакції Протоколу 1999 р.
10. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом і його державами-членами, з іншої сторони.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Державна митна служба України. Офіційний вебпортал. — Митне законодавство, сервіси, статистика, митний тариф, класифікація товарів, інформація для громадян і бізнесу.Режим доступу: https://customs.gov.ua/

2. Всесвітня митна організація (World Customs Organization). — Міжнародні стандарти митної справи, Гармонізована система, митна оцінка, походження товарів, професійні матеріали. Режим доступу: https://www.wcoomd.org.

3. European Commission. Customs. — Митна політика ЄС, Митний кодекс Союзу, митні процедури, правила визначення походження товарів, тарифна класифікація та митний контроль. Режим доступу: https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs_en

4. База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. — Нормативно-правові акти у сфері митного регулювання, зовнішньоекономічної діяльності та міжнародної торгівлі. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили

Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі. Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з забороною відвідування ЗВО здобувачам вищої освіти надається можливість скласти залік дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=6489.